II, 9, 1937

LEI 5

„Cine renunţă la mormânt, renunţă la înviere. Pentrucă, condiţia învierii stă în acceptarea prealabilă, neşovăitoare, senină, a durerilor şi apăsării mormântului".

ICONAR

Directori Liviu Rusu, Mircea Streinul

Redacţia şi Administraţia Cernăuţi, Piaţa Unirii 3

Apare lunar

Abonamentul anual 60 lei

Luptători şi doctrinari

de GEORGE MACRIN

Noi suntem liberi, sau putem fi faţă de natura etern încătuşată în legi. Faţă de semenii noştrii suntem numai luptători pentru libertate. Lupta o ducem singuri sau grupaţi, organizaţi şi înarmaţi.

Dar nu toţi luptă pentru libertate. Unii se dau bătuţi fără luptă. Alţii luptă şi pentru cei neputincioşi, aceştia păşesc înainte căci sunt făcuţi pentru luptă. Ei au biruit dela început moartea şi s'au logodit cu ea: *luptătorii*.

Alţii stau deoparte, privesc, discută, interpretează, critică, sau încurajează, *„doctrinarii"*. Aşa pretind că se numesc ei. Vorba lor mai adese formulă de luptă, ei şi-o doresc adevăr dogmatic.

Sunt interesaţi în luptă şi contribu e, măcar indirect, criticii şi încurăjătiorii, dar biruinţele se cîştigă cu spada, cu cuvîntul, cu scrisul, cu *fapta luptătorilor*.

Mai pe urmă vin întotdeauna doctrinarii. E un rezultat al constituţiei noastre care nu poate interpreta decât faptele sau raporturile dintre faptele, ce există undeva, în noi, sau în afara noastră.

Mai întâi a trebuit să cadă corpurile ca pe urmă ştiinţa să poată stabili legile căderii. După ce legile naturii s'au statilit, omul a găsit aplicaţiuni permanente, el a început a exploata, a stăpâni prin *cunoaşterea legilor mediului înconjurător*. In *luptele dintre oameni*, legile, doctrinele, formulele, nu mai au o întrebuinţare permanentă. Ele îşi pierd, cu timpul eficacitatea în fluidul uman mereu variabil, neinterpretat, nefixat el însuşi prin legi eterne. E o slăbiciune principială, a tuturor formulelor politice. Ele se uzează începând din clipa în care au fost perfect cunoscute. In luptele sociale s'au întrebuinţat, în analogie cu experienţa plină de succese din domeniul ştiinţelor exacte, — unde omul ajunge stăpân prin cunoaşterea legilor naturii — o serie de legi cu tendinţe de precizare şi perfecţionare şi s'a putut crede că cine va cunoaşte legile mediului uman, va deveni stăpân. Al cui? Şi cât timp? Căci noi ne putem stăpâni adversarii prin cunoaşterea legilor cărora ei sunt supuşi, dar şi adversarii sunt liberi să se supuie legilor cari le convin lor şi numai lor.

Orice formulare doctrinară poate aduce folos momentan, dar ea are desavantajul că înseamnă legile pe care ţi le-ai ales şi i le aduce la cunoştinţă şi adversarului. Trupa cea mai bună ar fi deci aceia ce e pregătita a interpreta ori ce formulă, ori ce fel de luptă. La rândul lor formulele, cu rezultate efective sunt acelea pe care le dau Căpitanii, în momentele necesare, nu cele stabilite de mai înainte de doctrinari.

Doctrina vie se găseşte în fiecare luptător adevărat, ea se numeşte *credinţă*. La începutul oricărui veac nou stă un fundament de credinţă, nu o doctrină. Luptătorul birueşte prin credinţa sa. Aceasta îl mână la luptă, îl ţine pe poziţie până la sfârşit, toarnă în el fluvii de energie. Şi după ce duşmanii au fost răpuşi şi cerul s'a liniştit, luptătorii îşi reamintesc fazele luptei, mişcările lor, ale adversarilor, şi adese, lucru ciudat, ei observă că mişcările acelea se puteau încadra în legi, în doctrine. Din luptele cari au trecut, ei păstrează dârzenie şi „experienţă", pentru alte lupte. Dar luptele noui nu mai repetă în mod identic pe cele vechi şi deci experienţa istorică, nu se cristalizează nici odată în ştiinţă propriu zisă. Aşa dară luptătorul însuşi poate avea atitudini doctrinare.

Simţim două îndemnuri. Ce să creştem în noi: tipul doctrinarului sau al luptătorului?

Tema de rezolvat. E de construit un stat nou, ridicat pe un nou suflet naţional şi o nouă ordine morală.

Nu e vorba de un „stat democratic" sau „comunist" sau „naţionalist" ci de un stat puternic. Problema jidovească, e numai o anexă, ca şi atâtea altele. In mod natural creind statul puternic vom ajunge la statul naţional

Dar statul e numai o haină, o armură a unui organism. In statul naţional organismul e naţiunea. Nu i se poate da unei naţiuni calapodul fix după care să-şi croiască haina. Căpitanul spunea odată: „Noi nu suntem ca femeile să ne croim un stat la modă, ca la Paris, la Berlin sau la Moscova". Iar în altă parte: „Cum va fi statul legionar? Aşa cum ni-l vom face". (Cărticica ş. cuib p. 67).

Statul naţional va creşte în mod organic pe trupul refăcut al neamului. El începe printr'un consens educativ, spiritual, care prepară organismul ce va secreta în mod natural statul. Statul naţional e construit în mod artistic (T. Brăileanu Ins. Soc. II, 1, Artişti şi artizani), de către Căpitan. El există azi numai în intuiţia Căpitanului. El începe a fi simţit în plasma lor proprie de către legionari. Numai Căpitanul şi apoi legionarii pot sesiza această realitate, încă invizibilă, spirituală.

Intervin, acum, spectatori din afară de Legiune cari observă că toate ar fi bune dar „legionarilor le lipseşte o doctrină". Şi închipuindu-şi că fac un real serviciu ţării, se apucă să formuleze doctrine. Ni se prezintă astfel un nou tip de stat, potrivit pentru toate locurile, destul de anaţional, numit „statul naţional". Acesta îndeplineşte condiţiuni precise, patentate de doctrinari.

In acelaş mod au pornit socialiştii, ei au lansat o serie de „doctrine", — simple formule — asupra statului socialist, pe care au început să-l construiască în Rusia. Dar statul comunist rus nu e nici pe departe ceia ce visa Karl Marx, el se modelează azi îndepărtându-se de concepţia clasică, în mânile lui Stalin.

Trebuinţa de a avea şi naţionaliştii o „doctrină" e pricinuită de atmosfera preparată de socialism.

Nu e necesar să avem doctrine patentate, ci luptători pregătiţi, plini de credinţă, de spirit de jertfă, de abnegaţie şi perseverenţă pentru Căpitan şi Legiune. Se vor găsi şi formulele justificative. Le vor găsi legionarii înşişi şi numai ei. Pentru a ex-

(Continuare în pagina III-a).

Inlăcrimări

Infăşurată'n foşnet moale de mătasă,
Şi tânără ca'ntâia zi de primăvară,
Ţi-s semene domniţele de-odinioară
Şi parcă vii dintr'o baladă somnoroasă.

▪

Cântă îngeri sub fereastra primăverii,
Ca s'adormi cu seara caldă, şi să leşini
Ca o rândunică de noroc sub streşini
La un schit departe'n noaptea Invierii.

▪

Sub povară de nelinişte şi doruri,
Plângi cu seara'nsingurată, după storuri,
Şi te cheamă'n crânguri dragostea de viaţă,
Precum visul, fetele, spre dimineaţă.

▪

Porţi în mersul antic de vestale,
Legănări de ciută tinerică
Şi'n suavul trup de tufănică,
Farmec de poveşti orientale.

▪

Când sâsâi liniştea cu degetul pe gură,
Deschizi ferestrele spre albe veşnicii
Şi-un zâmbet spre trecute vremi te fură,
Ca merii înfloriţi de vreme, la Florii.

Nu mai găseşti povestea ceea nicăeri,
Şi eşti aşa de singură şi mică,
Cum lângă cuibul vechi o rândunică
Din care puii i-au sburat, alaltăeri.

▪

Iţi desmierzi cu ochi miraţi de fată,
Trupul melodie necântată,
Cum desmierzi, cu gingăşie, seara,
Zările ce-anunţă primăvara.

▪

Ca să le vină, din legende, curtezani,
Visează liliecii înfloriţi romanţe,
De dor şi dragoste la optsprezece ani.
Cu fete mari şi îmbătate de speranţe.

▪

Dece te miri când mai surprinzi
Cu'ntoarcerea spre altădată,
Tăcere de trecut uscată,
Intre mătăsuri de oglinzi?

▪

Cu bulgării-s demult amestecate,
Cosiţele cu vrăji de nestemate,
Cu florile'n chemare pe altiţe
Şi mânile poene cu crăiţe.

VASILE I. POSTEUCĂ

Stih pe o cruce

„Am dăltuit aicea troiţă pentru semne
„şi-am scris cuvinte pentru-azur şi fer,
„prin frunte de prigoane, în platoşe de cer,
„am rînduit hotare'n istorie să'nsemne".

„La ctitoria noastră, Rumâne de cîndva,
„să-ţi împleteşti credinţa pe drumuri de uitare,
„baladele haiduce în înfrunziri de soare
„tu să le cânţi din humă pe aici, pe undeva".

„Am încrustat aceste cuvinte pentru veac
„şi-am socotit că neamul, pe lespezi de altare,
„să cînte stih şi daltă de temniţi în serbare
„predoslovind în hronici să scrie'n sânge dac".

C. PÂRLEA

Psalmodie

Suflete, coboară
în bucuria lanului, că iară
grâul Domnului răsare
obraz de ţară nouă'ntre hotare.

Albină cu albină
adună stupii cerului lumină
şi seara va cădea
răcoare pretutindenea.

Rumâni legionari
aprinde-or focuri mari
din munte'n munte...

Bucluma-vor prin codri şi văi:
cât ţara, legiuni de flăcăi
aşteaptă semn balaurul să'nfrunte.

GEORGE ANTON

Veac nou de slovă curată

Ne amintim, cu atâta bucurie în suflet, de slova bună ca aghiazma a timpului de cărturărie vlădicească, în care mânăstirile au fost vatra învățăturii ziditoare de suflet. De câte ori n'am aprins în gândul nostru candelă de recunoștință izvoditorului de slovă curată Varlaam, cel cu „Cartea românească de învățătură", ori lui Dosoftei făuritorul „Psaltirii în versuri", despre care Neculce spune că: „Adânc din cărți știa și deplin călugăr și cucernic și blând ca un miel"... Citiți și recitiți, de câte ori vi-i sufletul doritor de slovă bună, pe Antim Ivireanul cel cu „Floarea darurilor", ori pe Grigore Ureche, iconarul lui Vodă Ștefan. („Era acest Ștefan Vodă un om nu mare la stat... La lucru de războaie meșter; unde era nevoia, însuși se vâra ca văzându-l ai săi să nu îndărăpteze. Și pentru aceea rar războiu de nu biruia").

Fiecare veac din trecut până aproape de veleatul nostru, l-au însemnat făclierii duhului românesc, ctitori ai graiului și-ai legii noastre, cu trâmbe de lumină ce stărue în inima vremii. Dar acest tezaur de slovă a străbunilor căruia nu degeaba i s'a spus: „literatură religioasă", n'a încetat să fie călăuză, îndreptar de seamă și al cărturărimii celei lumești, de-atunci până astăzi. Și, dacă multe din aceste scrieri au înfrânt timpul, aceasta se datorește tocmai prospețimei vii, de aghiazmă, ce cuprind în înțelesul lor. De înrâurirea binefăcătoare a slovei religioase nu s'au împărtășit numai cronicile Dela Dosoftei, la Iancu Văcărescu, primul stihuitor profan, preocuparea de Dumnezeu, neam și țară se arată cu tărie. „Urmașilor mei Văcărești, las vouă moștenire creșterea limbii românești, și a patriei cinstire". Tot așa și la prozatori. Nicolae Bălcescu scria lui Ion Ghica, vizând referințele tragice de atunci ale fraților ardeleni: „Până când un popor nu va exista ca nație, n'are ce face cu libertatea". Iar în articolul: „Despre starea socială a muncitorilor plugari", stigmatizează relele de atunci cu o axiomă foarte potrivită și celor de astăzi: „... vai de acele nații unde un mic număr de cetățeni își întemeiază puterea și fericirea lor pe robirea gloatelor. Ele pier"!

Această ținută profund românească face parte integrantă mai ales și din scrisul uriașilor Vasile Conta, Pârvan, Gheorghe Coșbuc, Ion Creangă, Alecsandri și Mihai Eminescu, a căror luminozitate pururea nesecată va întări sufletul neamului lor, ferindu-l de întuneric. Și într'adevăr, câte vâltori nu s'au abătut asupra rumânimii! Marele războiu al lumii pare, însă, că fu mai înverșunat, aducând în mijlocul nostru moarte, dar și toate miazmele josniciei omului animalizat. Câtă neghină ne-a aruncat diavolul în holda sufletului! Cu osebire îndată, după războiu, au vremuit ani de grea încercare. De peste Nistru, „fiara roșie" își întindea gâtul stăruitor. Avea chiar slujitori în inima țării. Numai providențiala luptă a Căpitanului i-a oprit să înalțe semnul roșu al prăpădului. Prinseră apoi, totuși, să folosească toate uneltele de ponegrire, și de lovire a țării, dela răujetul și sărutul Iudei, prin vânzare pentru arginți, până la înebunirea rumânului cu rachie și slovă otrăvită. Și-au umplut târgurile și satele cu crâșme și gazete purtătoare de otrăvitoare ispită a fiarei roșii. (Socotiți că numai în Cernăuții vornicilor rumâni de odinioară, mișună ca năpârcile o sumedenie de tipărituri jidovești, în frunte cu cele aduse din Sărindar și desfăcute în viesparul din strada Iancu Flondor, — care ar trebui ars numai pentrucă a cutezat să terfelească numele marelui Eminescu făcându-l firmă). Ci, iată, arhanghelul a tras sabia și atunci toți adevărații meșteri ai cuvântului, se încinseră cu putere nouă și condeiele lucesc tot mai mult ca sulițele și ca săbiile. Odată cu desfășurarea tuturor planurilor de lucru, omul nou brăzdează adânc firea stricată a lumii de azi cu ascuțișul slovei sănătoase. „Pământul strămoșesc" fu piatra de hotar la început de viață nouă, tranșee a Legiunii în care însuși Căpitanul a vegheat „cu fața la dușman". Alături de el, falanga sublimă a primilor comandanți: Ion Moța, Ilie Gârneață, Corneliu Georgescu și Radu Mironovici. Pentru vădirea ținutei ce i s'a imprimat revistei și mișcării, dar cu emoția ce-o am la citirea Evangheliei, reproduc următoarele șire din articolul lui Ion Moța intitulat: La icoană: *„Dela Icoană și Altar am pornit, apoi am rătăcit o bucată de vreme purtați de valurile omenești și n'am ajuns la nici un mal, cu toată curățenia impulsurilor noastre. Acum cu sufletul greu, răzlețiți, sfârtecați, ne strângem la adăpostul, la singura căldură și alinare, tărie și reconfortare a noastră, readucătoare de puteri, la picioarele lui Isus, în pragul orbitoarei străluciri a cerului, la Icoană. Noi nu facem și n'am făcut politică o singură zi în viața noastră. Noi avem o religie, noi suntem robii unei credințe. În focul ei ne consumăm și în întregime stăpâniți de ea, o slujim până la ultima putere"*. Ion Moța! Sublimă întruchipare de profeterou. De pe atunci, din 1927, el trăia doar în preajma jertfei pentru desrobirea unui neam...

Aceeași mărturisire muceniceascâ o vom găsi și în revistele Axa, Cuvântul studențesc și Vestitorii. Iar după ele a purces, grea de miez, avalanșa de reviste, gazete, broșuri și cărți legionare, între cari cea mai luminoasă — adevărată „lumină din lumină", — veghează cartea Căpitanului: Pentru legionari.

Și se petrece acum o luptă sângeroasă, ca în Spania, cu deosebire că e mai ales a duhului. A duhului bun împotriva celui rău; a luminii împotriva întunericului, a Legiunii Domnului, împotriva slugilor lui Satan. Cărțile, revistele, gazetele și broșurile sunt acum tancuri, tranșee, mitraliere și granate. Se dă lupta scrisului bun, propovăduitor al mântuirii românești, împotriva scrisului scârbavnic și mocirlos al Iudeilor și Fariseilor ce fac din tejghelele lor școală a hulei de neam și a banditismului, a preacurviei și a francmasoneriei, până la momeala în comunismul ucigător.

Dar biruința iat'o! *Drepții* se veselesc cu ea. Uneltele de luptă nu sunt materie goală. Ostașii ce le folosesc sunt luminați de credința în Dumnezeu, de dragostea de lege și moșie strămoșească, de iubirea către fratele român sărăcit de înstrăinare.

GEORGE ANTON

(Continuare din pag. I-a)

plica fenomenul legionar, trebuie mai întâi să-l simți, să vibreze în tine armonic, adică integral. Trebuie să fii legionar întreg.

Am văzut dăunăzi cum interpretează „doctrinarii" din afară, atitudini legionare. Era vorba de procesul trădării care a fost pedepsită acum un an. S'au găsit doctrinari patentați cari au interpretat: „S'a isprăvit, naționalismul se autodesfiintează. Legionarii au început a se ucide între ei. A început drama naționalismului românesc". Rezultatul interpretărilor: In ultimul an legionarii, cel puțin și-au dublat puterile. Deci exact invers.

In concluzie n'avem nevoie de patentatori ai legionarismului.

Avem, lângă noi, o întreagă mișcare, care pornind dela o doctrină naționalistă cu intenția de-a o populariza, compromite sistematic naționalismul. Scopul era să îndoctrineze neamul întreg.

Dar noi azi simțim nevoie numai de luptători nu și de doctrinari.

GEORGE MACRIN

Democrația este pornografie politică așa cum literatura pornografică este artă democratică.

TR. BRĂILEANU

Şcoala împotriva neamului

„Şcoala e un copil al timpului". Şi e un mare adevăr aceasta. Şcoala trebue să se ţină la pas cu interesele neamului. Cu imperativele de moment sau de epocă ale lui.

De aceea grija de şcoală, învăţământ, educaţie, cade în seama conducătorilor politici cari sunt datori să vegheze necontenit la prora destinelor neamului lor. Şcoala nu poate fi scop în sine ci mijloc între promovarea nevoilor neamului. Când clasa conducătoare e certată cu linia istorică a neamului şi şcoala va fi un instrument pentru satisfacerea intereselor ei nefaste. Şi nicăeri nu poţi ceti mai bine decadenţa clasei noastre politice actuale decât în oglinda politicei şcolare oficiale.

Imitând programe de învăţământ străine, politicianizând corpul didactic, oprind şi omorând în sufletul elevilor avântul dragostei de neam şi ţară, această politică merge de-a curmezişul sufletului românesc.

Scăldându-se în apele unei acide politici de stânga, conducătorii educaţiei cari sunt totdeauna reprezentanţii intereselor unui partid politic şi deci şi ale lor, urmăresc să realizeze prin învăţământ un tip de om după propria-le măsură. Elevii români sunt torturaţi şi închingaţi să trăiască în bună frăţie şi înţelegere cu elevii jidani. Pentru a nu lăsa ca energia tinerească să-şi găsească drumul adevărat sub cerul destinelor ei verzi, s'a înfiinţat străjeria. Cheltuindu-şi puterile de dimineaţă până seara, cu programe şi serbări fastuoase, tineretul şcolar e astfel obligat să-şi uite adevăratele chemări şi să-şi închircească sufletul sub falşa strălucire a unor forme goale, digresioniste.

De-o bucată de vreme elevii au început să fie prigoniţi şi scociorâţi până în adâncul inimii lor dacă nu cumva acolo mai dăinueşte o ramură de nădejde verde. Eliminările se succed pe-un cap. Profesorii cari slujesc la altarul adevăratei educaţii sunt târîţi în faţa tribunalelor de disciplină şi judecaţi fariseic, tocmai pentru ce au mai curat în sufletul lor. Un caz lămuritor e al profesorului Bogza dela Câmpulungul moldovenesc.

Acest profesor are suflet verde ca şi brazii munţilor Câmpulungeni. Şi pentru asta are duşmani. Un necăjit profesorel „cuminte", aciuat sub şandrama de partid pentru a nu fi mutat fiindcă a căzut de câteva ori la capacitate, îi e duşman de moarte.

Şi ce, mări, a făcut acest Bogza? A rectificat explicaţia profesoraşului „cuminte" ca o boită, care a spus că esoteric înseamnă mistic. Asta ca asta! Dar, mai are o vină: Bogza vorbeşte cu elevii! E singurul dela care elevii cer sfaturi.

Şi mai are profesorul Bogza duşmani câţi vrei: voevidci (cine a spus că poeţi au suflet de azur?) şi forgaci al căror nume sună ca un *sforăit* strident. Toţi atei, şi învechiţi în zaharină profesorală. Bineînţeles: „cuminţi". La ei nu vin elevii să ceară sfaturi. Degeaba scria undeva Radu Gyr că profesorul trebue să se dăruiască elevilor cum un pom plin de roadă aurie călătorilor flămânzi, Degeaba vorbeşte pedagogia de o părintească comunitate pedagogică. De o identificare sufletească între profesor şi elev.

Au tăbărît asupra „vinovatului" şi revoluţionarului profesor, cu tâmpla albă de zbucium şi ani, Bogza, inspectori mulţi. Unul mai „crud" i-a pus câteva întrebări viclene: Reproduc una din ele cu tot cu răspuns: — Cum credeţi că trebue să se comporte profesorul în faţa elevilor săi încă neformaţi şi neînstare să deosebiască binele de rău? — „Răspunsul decurge în mod logic din însăşi noţiunea de profesor: socotesc că menirea profesorului e tocmai de a forma pe elevi şi de a-i face să deosebiască binele de rău".

Şi profesorul dela Câmpulung umblă pe drumuri de judecată, cu dosare întregi de dreaptă apărare şi uneori îşi sfarmă lacrimile sub genele grele de visuri.

Cei mai buni elevi dela Câmpulung umblă pe drumuri, eliminaţi. Unul din ei poartă vina că a vorbit cu profesorul Bogza şi pentrucă a ştiut că „poetul" dela română nu cel cu „esotericul", a dat unui elev, rudă de a sa, subiectul tezei pentru a doua zi. Ceilalţi au şi ei câte ceva la activ. De pildă: cântă în corul liceului care nu are elevi jidani în sânul lui. Şi nu are jidani pentrucă un cumsecade suflet de preot nu a admis ca elevii jidani să intre în Biserică. (Corul liceului cântă la liturghie).

Şi în timp ce prigoana sufletului adevărat foloseşte tot ce poate folosi cu lege şi fără de lege, elevii sunt învăţaţi să creadă în alte lucruri. La ora actuală când s'aude sub zare murmur şi zăngănit de arme, în corespondenţa şcolară oficială, între elevii francezi şi ai noştri, se pot ceti rânduri ca cele de mai jos:

II

Activităţi editoriale

In ansamblul difuzării operelor de gândire pur românească, editurile au cuvântul cel dintâi. Şi cu atât mai mult cu cât ele au rolul principal în această direcţie. Funcţiunea lor nobilă, de-a contribui la desvoltarea culturii, prin înţelegerea rosturilor editoriale, se observă prea puţin la editurile noastre, căci ce alta poate fi strigătul disperat al scriitorilor tineri de a avea accesul cuvenit la propăşirea cărţii, decât tendinţa de-a da fenomenului creaţiei, spaţiul necesar desvoltării şi conservării a unui etnic specific românesc. Valorile autentice ale acestui etnic sânt înăbuşite de importaţiuni străine, fără nici o valoare şi fără nici o corespondenţă cu specificul nostru românesc. Nici o raţiune nu ne poate determina ca să le dăm precădere nesocotind ce e al nostru. Aceasta e şi consecinţa firească. Ori dacă privim la activităţile editoriale vedem că nu disciplina unei măsuri de conservare a chtonicului, care produce opere mult mai înalte şi de concepere, e conduita lor, ci vecinicul egoism de câştig imediat. Şi acest egoism nu poate fi acoperit sau satisfăcut decât prin exploatarea scăderilor omeneşti printr'o literatură proastă, senzaţională, care, mai ales la noi, are o largă desfacere, datorită, în cea mai mare parte lipsei unei cărţi bune. Nu mai vorbim de esseuri, studii doctrinare etc. a căror lipsă se simte mult şi din care cauză sântem nevoiţi să apelăm la cele străine, deşi esseişti avem destui şi încă de foarte bună calitate. Iată care trebue să fie chemarea înaltă a editorului, o chemare etică, utilă culturii. Adăugăm că sânt excepţii şi derogări dela aceste consideraţiuni şi faptul acesta ne bucură. Deaceia îl subliniem, fiindcă are o mare importanţă din punctul nostru de vedere, pentru viitorul cărţii româneşti. E vorba de editura Cugetarea, dela Bucureşti, a cărei activitate se sincronizează cu aspiraţiile noului ritm de viaţă românească şi de atitudine binefăcătoare desvoltării cărţii româneşti. Dl P. C. Georgescu-Delafras, a înţeles necesitatea de a edita şi pe tinerii scriitori, în neputinţa de a-şi putea valorifica operele pe altă cale. Apoi d-sa a dat întâietate cărţii româneşti faţă de traducerile din alte limbi şi aceasta are o importanţă deosebită. Apoi, în afară de literatura pură, editura „Cugetarea" editează scrierile de studiu şi esseuri ale elementelor naţionaliste ca Pompiliu Nicolau: Naţionalismul constructiv, Dr. Nicolae Roşu: Orientări în veac etc. Şi pentru asta nu putem trece cu vedere fapta românească a editurii Cugetare, de ocrotire a specificului nostru naţional şi a elementelor sale de orientare.

GEORGE DRUMUR

„Iubiţi camarazi, din Ţara Galilor,
Noi, elevii şcoalelor din România, răspundem cu entuziasm chemării voastre de ziua Bunei Voinţe, 18 Mai 1937, cu deplină încredere că părinţii, fraţii şi toţi prietenii noştri, împreună cu noi, vor lucra pentru înlăturarea războiului spre binele scumpelor noastre Patrii".

Care va să zică: Conducătorii actuali ai neamului se laudă că ei poartă grija înarmării. Pentrucă „si vis pacem, para bellum"! Cred oare într'adevăr conducătorii noştri că războiul se poate duce numai cu tunuri rasesşti „75" şemizate la Reşiţa? Nu e nevoie ca şi sufletul tineretului să fie pregătit pentru război? Cum admit atunci conducătorii ca elevii să lupte împreună cu fraţii şi prietenii lor contra spiritului războinic. Ce tristă imagine de decadenţă şi de slugărnicie faţă de spiritul comunist francez blumist care ne-ar vrea nepregătiţi sufleteşte pentru război, ca să ne poată da, mai uşor, plocon bestiei roşii de la Moscova! Săracă şcoală românească fără destin românesc. Săraci copii fără noroc! Şi aşa, în licee sunt acum la 75 procente elevi jidani. Ce-ar fi dacă părinţii rămaşi cu sufletul curat şi-ar lua copiii dela şcoală şi ar lua, ca educatori particulari, pe profesorii prigoniţi de acum? S'ar salva măcar ceva din tinereţea nenorocită de azi. Ne-am retrage în bejenie până atunci când Dumnezeu ar vrea să sune ceas de isbăvire şi neamului românesc!

VASILE POSTEUCĂ

De ziua cărţii

S'a obicinuit ca în săptămâna cărţii să se dea o atenţie deosebită, aproape exclusivă, cărţii literare. Ziarele sunt pline de chestionare la care răspund scriitorii şi editorii, caşicum problema cărţii s'ar putea limita la o chestiune de finanţare şi desfacere: Aceasta e preocuparea vădită atât a editorului cât şi a scriitorului contemporan. Oricât de legitime ar fi asemenea griji, oricâtă însemnătate ar avea pentru promovarea culturii naţionale cartea literară, atenţia exclusivă de care se bucură azi este o neîndoelnică nedreptate.

Nu cred că i se cuvine cărţii literare această suverană prioritate. Cultura omenească pe departe nu s'a întemeiat şi n'a înflorit numai prin ea. Cartea de ştiinţă, cartea rară închinată credinţei, cugetării, spiritualităţii, cartea izvorâtă din elevaţia sfântului, din meditaţia filozofului, din cercetarea de migală şi vigoare intelectuală a savantului, cartea cuprinzătoare de adevăr, închinătoare Ideei, glorioasă opintire sufletească spre descătuşarea de vremelnicie şi participarea la eternitate — dece să fie vitregită în favoarea cărţii de desfătare, de alintare a laturilor celor mai exterioare şi mai frivole ale spiritului omenesc?

Să nu sărbătorim numai cartea de petrecere, cartea de farmec închinată frumosului, ci să venerăm în primul rând cartea închinată binelui şi adevărului. Pascal numea „divertisment", tot ceeace-l face pe om să-şi uite destinul pământean şi suprapământean, — virtutea, jertfa, mântuirea. O anumită lume contemporană caută cu frenezie această uitare de sine şi pierdere în iluzie fermecătoare şi frivolă. Este lumea care trăeşte la suprafaţa înzestrărilor omeneşti. Oare sărbătoarea cărţii să fie închinată numai preferinţelor ei?

Sunt cărţi „neliterare", ca să zicem aşa, care pentru înălţarea spirituală a omului cântăresc nepreţuit faţă de toată literatura de desfătare. Cărticica cugetărilor lui Pascal cumpeneşte avantajos poligrafia romancierilor francezi. Cea mai răspândită Carte a omenirii este Sfânta Scriptură, şi după ea „Imitaţia lui Christ" a lui Fra Giovanni, atribuită lui Toma de Kempis. Iar mai jos decât Cartea lui Dumnezeu, menită tuturor neamurilor, sunt vrednice de venerare acele cărţi create în sânul fiecărui neam, care hotărăsc intrarea lui în eternitate. Cultura românească a fost binecuvântată. Opera lui Vasile Pârvan şi cărţile de cugetare filosofică ale lui Lucian Blaga vor străluci încă într'o vreme, când peste atâtea versuri şi romane fermecătoare azi, se va fi aşternut întunericul. O operă de înaltă creaţie ştiinţifică şi spirituală ca „Teoria comunităţii morale" a d-lui Prof. Traian Brăileanu ar cinsti orice cultură europeană, ca lespede de temelie a cugetării sociologice moderne, dar ea rămâne în manuscris la noi, unde cartea de ştiinţă află greu lumină, în atmosfera uşuratecă de goană după lecturi gâdilitoare, pe care o satisfac editorile.

Să ne amintim deci cu prilejul zilei cărţii de tomurile grele de rod ale cercetărilor trecutului, pământului, limbii, firii şi artei neamului nostru, de adâncitorii ştiinţei, şi să ne gândim a cinsti după vrednicie opera serioasă de adevărată cultură alcătuită în uitare de lume şi cu lepădare de sine de învăţatul modest şi ponosit dar cu fruntea ca o împărăţie încununată de luceferi.

Alături de aceste cărţi ale culturii şi ştiinţei, le aşezăm pe acelea care, mai covârşitoare şi mai nepieritoare decât tot scrisul răstimpului, reoglindesc o epocă de înălţare a istoriei româneşti pe culmi de spiritualitate: cărţi de luptă, de credinţă, de jertfă: „Cranii de Lemn", de heruvimul nostru Moţa, „Pentru legionari" de Căpitanul nostru, cărţi purtătoare şi creatoare de cultură, care se aşează lângă cele mai strălucite înălţări ale cugetării şi trăirii româneşti. Cu cât mai esenţiale sunt ele pentru fixarea românismului în eternitate, decât atâtea delectabile producţii ale contemporaneităţii! Suntem aşa de mândri să fim contemporani cu cărţile noastre de căpătâi, să le fi văzut sintetizându-se sublim din viaţa zbuciumată pe care o trăim, şi să ştim că veacurile îşi vor odihni fruntea pe scrisul mânilor pe care noi le-am putut săruta!

Acestei cărţi româneşti, biruinţă a spiritului cercetător şi întruchipare a crezului eroic, îi aducem astăzi metania noastră de dragoste şi veneraţie.

BARBU SLUŞANSCHI

CRONICI

ŞCOLARE

Mircea Streinul care nu e numai un mare maestru al slovei ci şi un profund înţelegător al sufletului tânăr, a insistat, în „Buna Vestire", asupra câtorva întâmplări zguduitoare din vieaţa şcolară. Dacă ar fi numai acestea! Dar cunoscând bine şi oamenii şi sistemul, numai cu greu am putea găsi o şcoală, în această acum încă atât de nenorocită ţară, în care să nu se ivească asemenea cazuri. Aşa, mi-amintesc şi eu de un băet pe care tatăl său, un biet muncitor năcăjit din Basarabia, ni-l adusese la liceu, în clasa întâia. Era inteligent, scria frumos şi corect româneşte, lucru rar la elevii ce i-am avut atunci, în acea clasă, şi mai ales avea un dar deosebit de a povesti. Vorbia o limbă ţărănească, moale, nuanţată şi luminată de idiome care stârneau admiraţia colegilor lui. Spre deosebire de aceştia, el nu reproducea niciodată cu cuvinte din carte povestirea ce-o citeam noi în clasă, ci avea un dar deosebit, pe care nu ţin minte să-l mai fi întâlnit la nici un alt elev aşa de tânăr, în toată cariera mea de dascăl de până atunci, de a răsuci frazele, fără să le schimbe înţelesul, de a turna toată povestirea într'o formă nouă, strecurând ca un ghidus,

pe ici pe colo, şi câte-o observaţie glumeaţă, spre desfătarea întregii clase. Era atâta accent lăuntric şi o aşa de firească vioiciune în povestirea sa, că nici nu trecuse o lună dela începerea anului şcolar, şi colegii lui îl cunoşteau acum aşa de bine, încât, la ora de citire şi reproducere, după-ce mă năcăjiam destul cu alţii, ei abia aşteptau să-l audă pe el povestindu-ne cele citite. Cum îl chemam pe nume, deodată, ca la o comandă, toate capetele se răsuciau zâmbitoare spre el. Il ascultau aşa de atenţi, cu atâta plăcere, cu o linişte atât de desăvârşită, încât povestirea lui şi această atitudine a clasei treziau şi'n sufletul meu una dintre cele mai rare şi nobile desfătări din câte am cunoscut în şcoală.

Ştiţi ce s'a întâmplat cu acest băet? La sfârşitul celui de al doilea trimestru, conferinţa clasei l-a eliminat din şcoală pe anul întreg. Să nu credeţi c'a făcut cine ştie ce boroboaţă, cine ştie ce pozne care i-au atras această gravă pedeapsă a eliminării. Nu, nimic din toate acestea. Nu era nici hoţ, nici mincinos, nici mare bătăuş. Avea însă nişte ochi care-i jucau în cap ca lui Michiduţă. Era neastâmpărat ca o veveriţă. Zburdase vreo 10 ani prin cine ştie ce coclauri ale Basarabiei şi acum nu se putea adapta la normele severe ale disciplinei noastre şcolare. In pauză, cu deosebire, toată şcoala era a lui. Il găseai oriunde, la oricare etaj, râzând mereu şi hârjonindu-se cu colegi de ai lui. Iar în clasă, la lecţie, dacă nu-l ocupai suficient, apoi se dădea la diferite ghidoşii mărunte, însă cu desăvârşire copilăreşti.

Pe mine unul acest fel de a fi al lui nu m'a supărat prea mult şi nici nu m'am plâns niciodată nimănui. Atitudinea personală care o lua totdeauna şi la joc şi la lecţii, acest fel de a fi deosebit de al tuturor celorlalţi elevi din clasă, zburdălnicia şi râsul plin care ţâşnea din inima lui de copil, întrerupând uneori şi lecţia, toate acestea numai arareori (şi numai când mă simţeam eu însumi obosit) m'au supărat, ci de cele mai multe ori ele mi-au dat o rară încântare lăuntrică. Era un exemplar rar de desăvârşită sănătate trupească şi sufletească, un mănunchiu de energie nesecată, cu un pronunţat miros de brazdă şi de duh băştinaş. Ş'apoi talentul lui de povestitor...

Dar această vioiciune a lui şi ghidoşiile mărunte câte le făcea, i-au fost totuşi fatale, căci ele au topit repede răbdarea atât de fragilă a majorităţii dascălilor săi şi aceştia l-au eliminat.

Ce uşor şi comod e să înlături din şcoală un element pentru creşterea sufletească a căruia e nevoe de cheltuirea unei oarecari energii nervoase!

Elevii care se târăe cu anevoe şi cu atâtea proptele din clasă în clasă, găsesc adăpost şi ocrotire în şcoalele noastre, pentrucă „nu mişcă", pentrucă sunt „cuminţi"! Şi pentru un băet ca acesta, aşa de bine înzestrat de natură, cu o minte aşa de ageră şi desgheţată, cu un asemenea dar de povestitor, pentru un element ca acesta nu e loc în şcoala noastră!

Linişteşte-te, Inochentie, înăbuşă-ţi durerea şi du-te de zburdă mai departe prin coclaurile tale basarabene! Acolo cel puţin, în tovărăşia prietenilor tăi de joacă, vei fi fericit! Vezi doar că ţara aceasta nu are şcoli pentru tine. Iar dacă totuşi cumva ţi-ar veni în minte ideea năstruşnică de a te reînscrie la anul, tot la liceu, apoi nu uita să-ţi astupi urechile cu gămotoace de câlţi, ca să nu auzi bine ce se întâmplă în jurul tău, pe nas să-ţi atârni nişte ochelari groşi şi negri, ca să nu străbată prin ei lumina lui Dumnezeu, în picioare să-ţi iei nişte bocanci grei de oţel, ca abia să te poţi mişca, limba să ţi-o înclee, cu nişte farmece, o babă din sat, aşa ca să vorbeşti, nu frumos cum vorbeai înainte vreme, ci anevoios şi bâlbâit. In clasă să te aşezi undeva în fund, într'un colţ de bancă, să stai acolo ghinişor, să nu te bucuri şi să nu râzi niciodată de nimic, şi atunci fii sigur, Inochentie, că-ţi vei atrage laudele dascălilor tăi, vei fi notat cu 10 la purtare, iar — la vară, în vacanţa mare, te vei întoarce acasă împodobit cu o cunună de premiant...

CLAUDIU USATIUC.

PLASTICE

■ Im muzeul „Regele Carol II, D-l Tarnavschi a deschis o expoziţie de caricaturi. Lucrări de caricatură s'au mai expus anul acesta în Cernăuţi, dar au fost de slabă calitate. Viziunea D lui Tarnavschi, care ne evidenţiază un real talent în caricatură, prin tehnica sa cubistă, aduce ceva nou în acest oraş. Din analiza lucrărilor se vede ca D sa pune accentul caricatural mai mult în poziţia corpului, şi atitudinea mânilor, decât în schimonosirea feţii; iar în ceia ce priveşte technica, ne pare bine că expune şi o caricatură mai veche „O şedinţă agitată la cameră", pentru ca să ne putem da seama despre ceia ce a făcut altădată, în comparaţie cu realizările de acum. Dacă în technica mai veche linia jonglează cu multă exuberanţă dând posibilitatea unui puternic dinamism, apoi în tehnica mai nouă, linia dispare împreună cu dinamicul figurei, dând întâetatea unui alt element — suprafaţa — care imprimă staticul. Acest fel de a lucra îi dă caracter foarte îngrijit şi plăcut, p în slujba studiului atent, respectâ chiar în cele mai mari exageră regulele perspectivei indicate de st diile academice şi de critica bunul simţ. Cu această expoziţie de caric turi unde lumea e văzută numai figuri geometrice, d-l Tarnavschi, pr calităţile sale excepţionale, se clasea printre artiştii de primul rang ai B covinei. In aceiaşi sală cu d-l Ta navschi expune câteva lucrări şi t lentatul caricaturist Ribiczka. Deşi est la începutul carierei, totuşi lucrăril sale au reale calităţi de fixarea carac terului, asociate cu o inteligentă con cepţie de interpretare. In realizăril sale se distinge o linie uşor spiritu alizată, dovedind multă virtuozitat prin uşurinţa execuţiei.

V. ŞTEFAN

CĂRŢI

■ Ion Ţurcan: Ion I. Moţa ş Vasile Marin în lumina scrisului şi faptei lor (Insemnăr. Sociologice, Cernăuţi 1937). O broşură de peste patruzeci de pagini, bogată de amintirea eroică şi de minunea credinţei uriaşe a celor doi apărători ai lui Iisus căzuţi în luptele dela Majadahonda. O dreaptă slovenire în cartea de foc a jertfei lor supreme văzută prin prisma scrisului lor sfânt ca o literă de evanghelie şi a faptei lor supraumane, ridicată, năprasnică flacără de jertfă, peste veacuri pentru a lumina drumul românesc în istorie. Rândurile de cinstire şi lămurire ale camaradului Ţurcan nu se lasă comentate ci numai citite în întregime, trăite. Trăite în duh şi'n adevăr. Pentrucă ele duc în preajma a duor morminte de apururi sfinte şi scumpe neamului românesc. Morminte din cenuşa cărora va creşte viitor de soare pentru neamul care Dumnezeu l-a învrednicit să-i aibă. Niciodată despre Moţa şi Marin nu se va scrie prea mult. Scrisul acestor doi eroi ai creştinătăţii e frânt din sângele şi inima Lor. Scris care a fost consfinţit cu pecetea jertfei fără precedent şi fără egal. „Va spune istoria despre toate acestea, despre cele câteva sute de vieţi fiziceşte compromise, despre cei 500 de ani de închisoare, despre cei peste 30 de morţi ai Legiunii şi despre cele ce vor urma încă. Va spune mai ales generaţiilor ce se vor succeda ce a însemnat jertfa lui Ionel Moţa şi a lui Vasile Marin, de a cărei însemnătate nu ne putem acuma da seama îndeajuns de bine". Cetiţi broşura camaradului Ţurcan şi vă veţi da mai bine seama de toată frumuseţea şi sfinţenia scrisului lui Ionel Moţa care a lăsat Căpitanului această sguduitoare dorinţă

testamentară. „Şi să faci, mai Corneliu, din ţara noastă o ţară frumoasă ca un soare, şi puternică şi ascultătoare de Dumnezeu!" ■ I. E. Torouţiu, Pagini de istorie şi critică literară, Bucureşti 1936 (ed. „Bucovina"). O recenzie a acestei masive cărţi de critică şi de gând românesc, ar fie târzie. Nu ştim ce-am mai putea spune nou şi bun despre această curajoasă încercare de oprire a străinismului care ne invadează literatura şi istoria literară. În marea revoltă ce te cuprinde cetind volumele Călinescului „Viaţa şi opera lui Eminescu", paginile minuţioase şi susţinute ştiinţific documentar, ale d-lui I. E. Torouţiu, îţi vin într'ajutor, cum pe câmpul de luptă tancurile întru sprijinirea unor atacuri disperate, pe viaţă şi pe moarte. Toată tinereţea noastră literară s'a sbuciumat inundată de „fetidism" şi aberaţie „freudiană", aruncate copios în scrisul românesc pentru a ne rătăci şi a ne sdruncina sistemul sufletesc. Ştiam că în spatele acestui atac de stupefiante, dat uneori în doze neobservabile, sunt jidanii şi scriitorii români tipăriţi şi plătiţi de jidani. Simţiam. Şi tinereţea curată din noi n'a greşit. Cum tinereţea n'a greşit niciodată, de altfel. Oricând şi oricum. Ce mândrie! „Huliganii" au simţit şi văzut just. Jidanii să scrie in idiş! Armăsarii cutărei „doamne Lu" sunt pentru Rive şi Ţipoire. Nu pentru noi. Nu ştiu dece, cetind cartea d. Torouţiu, mi-am adus aminte de I. Chendi. Licealiştii din noi l-au iubit pe „Chendi deşi nu şi-a creiat un sistem, o nouă teorie a criticei. Chendi spune: e românesc, nu e românesc. Jidanii nu pot scrie româneşte. Ne mai vine azi în ajutor mintea luminată a d-lui Torouţiu. După trudă mare de cercetări documentate. Şi duşmanii îl boicotează cu tăcerea. Numai Călinescul, se spune, se vaită că l-a distrus. Prezentându-ni-l astfel pe Eminescu, Călinescul a greşit faţă de neamul românesc căruia aparţine acum, întreagă, spiritualitatea eminesciană. D. Torouţiu a ţinut, în mână, pana de revoltă a neamului, nu a d-sale. Şi are toată dreptatea. Măcar Eminescu trebuia cruţat de oficinele zoioase ale „Dimineţii" şi „Adevărului". Măcar el. Acum nu-i timpul. Dar va veni ziua, când vom purta soarele biruinţei, cât un destin de mare, pe umeri şi'n faţă. Pornind, atunci, să stârpim omizile ce-au ros pomul sufletului nostru, vom avea cu siguranţă în mână şi cartea maestrului Torouţiu. Şi tot atunci vom trudi de-asupra „Studiilor şi documentelor" pe cari azi le folosim numai după indice. Să nu Vă supăraţi, Domnule Profesor, ne dăm seama de însemnătatea oricărui şir al D-voastră, dar simţim că nu-i bine să acceptăm moartea neamului cetindu-ne măreţia şi revolta. Vom ceti, noi tineretul, ce scrieţi. Acum avem de stat în închisori. De suportat cu seninătate noul 33 deslănţuit asupra noastră de către duşmanii neamului. În ziua când vom reuşi, chiar prin moartea noastră, să spulberăm nisipul străinismului, veţi apare şi Dv. curat şi măreţ ca o piramidă pe care vom admira-o atunci. Atunci vom şti ce-i al nostru şi ce nu. Acum e suficient că am aruncat sabie de foc între noi şi duşmani, oricine-ar fi ei, ori în ce domeniu s'ar manifesta ei. ■ Domnul profesor I. E. Torouţiu, tipăreşte câteva plachete de poezie bucovineană. Cu bunătate de mecenat. Şi anume: „Haiducii" lui Mihai Horodnic, poeziile lui I. Roşca şi „Curcubeu peste Ţară" al lui T. Lianu. Frumos! Nu?

VASILE I. POSTEUCĂ.

■ Cezar Petrescu: 1907, roman; la editura „Cugetarea" Bucureşti. Marii reprezentanţi ai epicului românesc şi creatori autentici în literatură, cu acel echilibru intact în ce priveşte proporţia spiritului de adâncire a realităţilor sau transformarea lor halucinată într'o filosofie a trăirii, a demonstraţiei posteriori, par a nu mai avea circulaţia literară cuvenită. Criticii democraţi, lamentabile lichele ale scrisului nostru, cari ridică la culmi de artă toate pornografiile jidoveşti, au o atitudine foarte ostilă faţă de puţinii noştri scriitori autentici români. Deschideţi revistele de literatură şi vă veţi convinge de aceasta. Cezar Petrescu, masiva figură a epicului românesc modern, păstrează aceiaşi atitudine rectilinie a scriitorului adevărat în creaţiunile sale. O dovedesc operele d-sale şi în special Romanul lui Eminescu, cuprins în trei volume deosebite: Luceafărul, Nirvana şi Carmen saeculare. Noul roman 1907, a cărui primă parte: Mane, Teckel, Fares, a apărut, urmând să mai apară partea II.: Noi vrem pământ şi partea III: Pământ, mormânt, e o frescă vie asupra împrejurărilor revoluţiei ţărăneşti din anul 1907, pentru stăpânirea pământului. Volumul I începe cu redarea aspectelor expoziţiei jubilare din 1906 cu întregul contrast între protipendada zisă cultă, franţuzită până'n măduva oaselor şi clasa de jos cu un singur obiectiv: pământul. Sânt scene de o realitate crudă care înfiorează pe cititor Redarea lor autentică e în miezul scrisului D-lui Cezar Petrescu D-sa conturează, crează caractere, cari au circulaţie înrădăcinată în cotidian. Cezar Petrescu nu contemplă, ci pătrunde adânc în viaţă. 1907 e romanul eroicului determinat de viziunea unei erarhii, dar care e supus riscurilor unui fatalism predestinat. Un merit are desigur şi editura „Cugetarea" că a tipărit un astfel de roman de largi proporţii epice.

GEORGE DRUMUR

REVISTE

■ Gând Românesc, V, 4 — ne aduce un fragment din „Geneza metaforei şi sensul culturii" a lui Lucian Blaga, intitulat „Concepte fundamentale în ştiinţa artei". D-l Vasile Băncilă continuă studiul d-sale „Lucian Blaga, energie românească", cele mai bune cuvinte ce s'au scris asupra fecundului nostru filizof. Versuri semnează: I. Pillat, M. Beniuc, Gh. Popa şi Ecat. Pitiş, iar d-l Bucur Ţincu articolul „apărarea civilizaţiei", un rechizitor la preteoţiile imperialiste ale Sovietiei şi la „credinţa unor intelectuali în valoarea lor". D-l G. M. Vlădescu iscăleşte un fragment de roman. Urmează bogate cronici şi însemnări asupra mişcării culturale. ■ Ideea Românească a d-lui Pavel Costin Deleanu deschide nr. 2 (II) cu articolul directorului intitulat „Intre Leu şi Vultur". Cităm: „Când străinul pătrunde în sfântul codru al lui Ştefan cel Mare, din adânc se arată leul... Iar din locul vechiu, al preistoricei aşezări... se ridică Vulturul, arhanghelul. Pentru ca puterea leului să stăpânească ţara biruind viclenia duşmanului, trebuie să se ridice în slăvi Vulturul".... „Trăim aevea şi simultan parabola grădinarului bun şi a grăuntelui minunat. Legenda meşterului neîntrecut a lui Manole şi zidirea în temelii a fiinţei celei mai dragi". Două gravuri, a Căpitanului şi a lui Ionel Moţa, datorite lui Geo Zlotescu, împodobesc această simbolică lucrăstare în istoria românească a mişcării legionare. — Mai colaborează Iordache Nicoară, St. I. Gheorghe, H. Acterian, M. Urzică, I. Vasile, Y. Rosignon şi Al. Marcu. ■ Rânduiala Caetul 3 din Vol. II. începe cu cuvântul Căpitanului rostit la căpătâiul lui Moţa şi Marin, în biserica Sf. Ilie Gorgani. Aron Cotruş stihueşte „Un gând ca un cui". Studiul cuprinzător şi complect al d-lui N. Popp asupra „Etno-demografiei Românie" l-am dori extras în broşură. Ar intra lumină în ochii multor orbi din ţara noastră. Cronici bine scrise — în frunte cu „Cuvântul Rânduelii" asupra tineretului şi muncii obşteşti, scris de d. Ernest Bernea — complectează această arhivă de gând şi faptă românească".

ION NEGURĂ

Poemele într'un vers de I. Pillat comentate în numărul precedent al Iconarului de V. I. Posteucă au fost publicate în „Ţara Şipeniţului" şi închinate camaradului Mircea Streinul.

INSEMNARI

■ Despre păcat. Creştinii concep păcatul în opoziţie cu legea divină a binelui, pe care n'au voie s'o calce. Binele e de ordin moral, spiritual, cu rădăcina în virtute, jertfă, uitare de sine, înălţare în divin. Jidanii înţeleg prin păcat călcarea legilor de conservare a neamului lui Izrael. A trăda interesele şi solidaritatea neamului izraelit este cel mai mare păcat faţă de Iehova. A nu fi excluzivist, habotnic, a nu întrebuinţa toate mijloacele pentru stăpânirea pământeană a izraelului, este păcat. Jidanul ignoră cu desăvârşire simţul etic aşa cum îl trăim noi, de aceea minte, înşeală, corupe cu seninătate în scopul succesului, care pentru el este o prescripţie cu caracter divin. Supremul bine este pentru el în materia satanică, pentru noi în spiritualul divin. Nu e natural să voim a trage consecinţele practice ale acestei deosebiri? ■ Prinţul de Rohan (contemporan), despre personalismul creştin şi individualismul luciferic: „Creştinismul cere personalitate, pentruca lupta între bine şi rău să se dea în conştient, în spiritul omului, dator să tindă umil spre asemănarea cu Divinitatea. In timp ce spiritul creştin cere înălţarea în Totul divin, Lucifer oferă desvoltarea eului, stăpânirea lumii prin Eu. Aceasta se arată cel mai simbolic în ispitirea lui Isus de către Satan. Nemurirea sufletului dă luptei pentru biruinţa binelui şi integrarea în Divinitate adevărata adâncime şi seriozitate. Prin ea devine omul, în lupta ce se dă în el între Dumnezeu şi Satan, nu numai nu teren de luptă, ci adevăratul ei purtător, şi hotărîrea sa, pentru sau contra păcatului, este pentru eternitate şi de neînlăturată obligativitate". ■ Cetiţi, din „Crez de generaţie" de Vasile Marin, scrisoarea adresată lui Charles Maurras. Este cea mai zguduitoare anticipare a spunerii adevărului întreg cu privire la cruzimea călăilor tineretului naţionalist. Cetiţi apoi din pledoaria în faţa consiliului din Braşov, ce însemnează cântecul Nicadorilor şi apoi cântaţi-l, cântaţi cu ochii în lacrimi cântecul Inmormântaţilor de vii! — Doamne, fă să se izbăvească neamul acesta, în numele strămoşilor, al martirilor şi al eroilor noştri! ■ Alexandru Cantacuzino, întruchipătorul Românului de mâne şi vizionarul Românismului nostru, s'a întors din Spania încununat de nimbul botezului de foc pentru Cruce, ca în propria lui ţară creştină să înfunde pentru un an şi jumătate puşcăria. Purpura ruşinii ne întunecă. Martirologiul legionar creşte, şi cu atât mai mult se apropie de sfârşit. Cutremuraţi-vă, cei ce aveţi a da seamă! ■ Vasile Marin a găsit cea mai fericită caracterizare a duşmanilor noştri, numindu-i cei ce „organizează sistematic exasperarea" noastră. Virtuozitate de machiavelism, cinism satanic, nesimţire pachidermică, rea credinţă, cruzime şi laşitate hienică, dosite după impasibilitatea legalismului făţarnic. Să citim şi să recitim „Crez de generaţie", ca toate rănile sufletului să ne sângere mereu, ca suferinţa noastră neistovită să dureze neiertătoare, în numele lui Virgil Teodorescu, al lui Niţă Constantin, al lui Sterie Ciumetti şi al Inmormântaţilor de vii. — Doamne Dumnezeul nostru, sus al suferinţii, în numele jertfei luptătorilor întru credinţa Ta Ion şi Vasile, fă să rodească în bine pentru neamul acesta sângele nevinovat al robilor tăi Virgil, Constantin şi Sterie, răpuşi mişeleşte de vrăjmaşii neamului lor! ■ De câte ori recitim, din cartea heruvimului nostru I. I. Moţa, articolul „Cranii de lemn", se zgudue de durere inima noastră şi sufletul se oţeleşte de o hotărîre nestrămutată. Durerea, credinţa, hotărîrea, răscolite în noi, se încheagă strâns laolaltă, la rădăcina faptei prin care vom birui. ■ Faţă de culmea de trăire spirituală pe care o întruchipează scrisul vitejesc al celor trei cărţi de căpătâi: „Pentru Legionari", „Cranii de lemn" şi „Crez de generaţie" — ce frivolă zădărnicie se arată toată literatura „frumoasă" de uitare de sine şi de desfătare gâdilitoare, din ţara de azi! ■ Istorisirile depe câmpul de luptă spaniol ale comandanţilor legionari Nicolae Totu („Insemnări depe front") şi Bănică Dobre („Crucificaţii") vor fi începutul adevăratei literaturi epice contemporane, învederând desăvârşit ceeace Taine numea rasă, mediu şi moment. Literatura românească legionară, începută în genul liric cu cântecul de luptă sau de durere, se întregeşte astfel în genul epic, cu istorisirea faptei eroice. Aci este rădăcina viitoarei literaturi româneşti, începută în mărturie de jertfă şi metanie de rugă. ■ Literatura exprimă sau prevesteşte o epocă? Dacă literatura legionară prevesteşte România de mâne, atunci ea nu mai e departe, dacă o exprimă, atunci ea a şi început.

S. E. Barbu

■ Din istorie: De mult, când era în floare boerescul, un Împărat s'a travestit în ţăran ca să-şi poată vedea nestingherit ţara. Intr'o noapte a mas într'un bordei cu opaiţ şi geamăt amar de palmaş silit. A doua zi dimineaţă, când a venit vătaful ca să-l scoată pe ţăran la robot, s'a dus el în locul ţăranului. Codindu-se într'adins, împăratul a fost bătut, schingiuit şi îngropat, spre pedeapsă, până la brâu în pământ. Către seară, scăpând până la fântână ca să aducă vatafului apă, a scris câteva cuvinte aspre pe doagele cofei şi a dispărut. Peste trei zile, patru perechi de telegari au hodorogit pe boer şi pe vătaf, legaţi burduf de inima căruţei, până la curtea împărătească. Roţile erau fără ciolane... Şi istoria poate începe cu „a fost odată". ■ Iată ce învaţă copiii şcoalelor noastre: „Farmazon în loc de francmason, pentrucă francmasonii, membrii unei societăţi de cultură şi binefacere cu aproape 11.000 de sucursale în toată lumea s'au obligat la fondare (1717 în Londra) cu jurământ să nu destăinuiască tainele societăţii" (Dr. Calistrat Şotropa: Manual de limba română, Cern. 1930, pag. 292). Nu comentăm. Cu siguranţă în manualele şcolare de acum sunt lucruri şi mai teribile. ■ Un englez, Cristopher Sidwick, a publicat de curând o carte „Vâltorile Dunării" în care scrie despre noi următoarele: „In Transilvania domneşte o corupţie neînfrânată şi o persecuţie grozavă împotriva minorităţilor; prin telefon nu se poate vorbi ungureşte; Inscripţiile maghiare au fost prohibite în întreg Ardealul locuit de Unguri. Preoţii tuturor confesiunilor, afară de cea ortodoxă, sunt spionaţi în biserici de către agenţii politici. Ţăranii maghiari sunt maltrataţi, până şi copiii sun biciuiţi la moarte de către poliţie; femeil însărcinate nasc înainte de vreme de pe urm bătăilor jandarmeriei. Românii, fără îndoială sun neamul cel mai corupt din Europa". (Din „Ola românesc în Regiunea secuizată"). ■ Aproap toate neamurile lumii au despre noi părer groasnice. Ne socotesc un neam sălbatec ş iremediabil decăzut. Şi asta numai din cauz comportării clasei noastre conducătoare. Singur dată când am fost vorbiţi de bine a fost în clipa când la Majadahonda au căzut cei dou mucenici ai lui Hristos: Moţa şi Marin. Din lumea lor nevăzută Ei ne vor ajuta să răpunem vânzătorii de lege şi mândrie românească, car ne-au făcut de râs în ochii lumii. Se apropie ziua cea mare.

Vasile I. Posteucă

■ Camaradul Mircea Streinul, poetul de mari viziuni şi resurse lirice, ce s'a impus aşa de hotărîtor în poezia românească nouă, e şi un ziarist de marcă. O dovedesc articolele sale din Buna-Vestire, în cari atacă cu o rară desinvoltură toate laturile politice, culturale şi sociale. ■ Intr'unul din numerele Neamului românesc, d-l N. Georgescu, pare-se că din greşală, a luat la trei parale, cum ar zice un mucalit, pe liricii jidănaşi Baltazar-Goldstein, porcarul literar Bonciu, Aderca şi alte asemenea specimene pistruiate. Zic din greşală pentrucă d-l Georgescu s'a atins cândva de mândrul şi tânărul nostru Iconar. Mucozităţile lirice şi epice ale acestor puraţi, în cari a-şi vârî degetul şi câte un goi, spre a savura cine ştie ce suavităţi estetice, trebuiesc distruse din organismul literar românesc, pentrucă aceştia sânt bacilii distrugători de viaţă. Noi cari ne trăim datina românească şi scriem din viaţa şi suferinţa unei credinţi înalte, răsădită din brazdele româneşti, avem o misiune. Şi nu putem sta în rând cu toţi excrocii scrisului. Să-l ştie lucrul acesta şi d-l N. Georgescu. ■ Din manuscrisele trimise la redacţie, reţinem „plăvanii năpărliţi de zare şi de soare, | duc pluguri grele, | prin ogoare." (Primăvara de Neagu Pădure) cu adaosul că nu e de ajuns să înşiri cuvinte; ele trebue să aibă o coeziune de interdependenţă şi să redea ritmul sonor de preciziune şi gândire. O lectură abundentă din liricii contemporani va face ca să ne mai întâlnim. Poezia e credinţă, viaţă şi trăire.

George Drumur

REDACŢIONALE

■ Directori: Liviu Rusu şi Mircea Streinul. Secretari de redacţie ai revistei sunt camarazii Ion Negură şi George Drumur. Redacţia şi Administraţia este în Piaţa Unirii No. 3, Cernăuţi, unde se vor trimite cărţile, revistele, manuscrisele şi tot ce priveşte ICONAR-ul. ■ Administratorul nostru pentru Bucureşti e camaradul S. B. Enache. ■ Il rugăm pe domnii colaboratori să ne trimită manuscrise citeţe şi revăzute. Pe viitor, orice manuscris ilizibil nu va mai fi luat în considerare. ■ ICONAR apare odată pe lună. ■ Abonamentul anual e de Lei 60. ■ An. II, No. 9; Maiu 1937.

Tipografia „Mitropolitul Silvestru"
Cernăuţi, Piaţa Unirii No. 3 (Palatul Naţional)